

dicationis ostendens: quando incredibile non uideretur, quod etiam uisibiliter per resurrectionis statum monstrabatur.

DOMINICA SE-
cunda in Quadragesima,
Matthæi XV.

In illo tēpore Egressus inde Iesus (de Genesar) secessit in partes Tyri & Sidonis. Et ecce mulier Chananæa à finibus illis egressa, clamauit, dicens: Miserere mei domine fili Dauid, Et reliqua.

SVpra refert euangeli-
 ca lectio, qualiter do-
 minus confictum cū
 phariseis & scribis habuit,
 & illis nō credentibus, sed
 insuper blasphemātibus,
 egress⁹ inde, secessit in par-
 tes Tyri & Sidonis, Tyrus
 autē & Sidon ciuitates su-
 ere gentilium, quæ popu-
 lo Iudæorum sorte datæ
 sunt, sed ab eis minime
 possessæ, q̄a habitatores earū minime crediderāt. In
 corde em̄ maris sitæ, nō facile ab hostibus capiuntur.
 In hac fuit Hiram rex potentissimus, qui Salomoni
 ligna & lapides ad domū dñi ædificandam præbuit,
 cōtra quam Iezechiel propheta multa locutus est, dī

3. Reg. 5

3. Reg. 27.

ees eam sitam esse in corde maris, diuitijs locupletē,
 sed uitijs plenā, & ad eius destructionē Nabuchodo-
 sor regē uenturū, pphetat. Dicitur autem **Tyrus** à situ
 uel qualitate loci, eo qd **Tyria**, id est, preciosissima
 purpura ibi reperiatur. Inueniuntur quoq; ibi pisces,
 quos conchylia uocāt, qui ferro incisi, guttas sangui-
 neas mittūt, ex quibus sericum tingitur, de quo preci-
 osior purpura textitur. Interpretatur autē **Tyrus** in
 nostra lingua fors dei, significat genus humanū, qd
 ante prauaricationē primi hoīs in sorte dei fuit, sed
 tunc de eius sorte discessit, quādo primus homo pec-
 cauit. Dñs autem fines **Tyri** appropinquauit, quan-
 do pro redemptione generis humani in mundū ue-
 nit, quatenus ipsum genus humanū, de sorte diaboli
 ad sortem suā reuocaret, impleta propheta quæ ait:
Vocabo non plebem meam, plebem meam: & nō mi-
sericordiam consecutam, misericordiam consecutā:
& in loco ubi dictum est, nō plebs mea uos, ibi enim
uocabuntur filij dei. Et iterum: Postula à me, & dabo
tibi gentes hæreditatem tuam. Et gentes quæ nō ex-
quisierunt te, ad te current. Sidon autem & ipsa à situ
uel qualitate loci dicitur, eo quod ibi multitudo pi-
scium capiatur. Nam Phœnices fidō pisces appellāt.
Ibi etiam preciosissimi uitri copia reperiri traditur. In-
terpretatur autem in nostra lingua, inutilis uenatio.
Significat & ipsa genus humanū, quod ante incarna-
tionem dñi à diabolo inutiliter uenabatur. Sicut em̄
uenator cum rapacissimis canibus bestiam persequi-
tur, eius carnes cupiēs lacerare: sic diabolus ante in-
arnationem eius genus humanum persequēbatur.
ut animam ipsius ad interitum mortis pertraheret.
Sed dominus fines Sidonis appropinquauit, ut genus

Osee. 2
 t. Petri. 2

- Jerem. 13** humanum de inutili uenatione diaboli ad utilem pertraheret, per eos scilicet uenatores, de quibus per Prophetam dicitur: **Mittam piscatores meos, & piscabuntur eos: uenatores, & uenabuntur de omni monte, & de omni colle. Cū autem dominus relictis scribis & pharisæis in fines Tyri & Sidonis secessit, ipso nimis situ corporis demonstrauit Iudæos propter perfidiam relinquendos, & gentes ad fidem uocandas, iuxta illud quod ipsis Iudæis non credentibus alibi ait: Aufferetur à uobis regnū dei, & dabitur genti facienti fructus eius, quod protinus manifestatur, cum subinfertur: **Et ecce mulier Chananæa a sinibus illis egressa. Mulier ergo Chananæa, mulier genilis, de stirpe Cham, qui maledictionē promeruit, orta, quā etiam alius euāgelista Syrophœnissam appellat, post dominū clamar, quia non uenerat ipse uocare iustos, sed peccatores ad pœnitentiam. Allegorice autem hæc mulier Chananæa typum ecclesiæ tenet ex gentibus collectæ. Mulier quoque ecclesiæ comparatur, non propter mollitiem, sed propter coniunctionem uiri & fecunditatem prolis, quæ ante aduentum domini infœcunda & sterilis permansit, sed domino ueniente, coniuncta sibi ecclesia, spirituales filios gignere cœpit, impleta prophetia quæ ait: **Lætare sterilis quæ non paris. Hæc est enim illa mulier, de qua per Salomonem dicitur: Mulierem fortē quis inueniet? procul & de ultimis sinibus precium eius. De qua etiam dominus figurate in euangelio loquitur: Simile est regnum cœlorum fermento, quod acceptū mulier abscondit in farinae satis tribus, donec fermentaretur totum. Et iterū: Mulier cum parit tristitiam habet, quæ uenit hora eius. Hęc autē mulier tot quotidie spiritu-******
- Matth. 21**
- Marci. 7**
- Isai. 54**
- Prover. 31**
- Matth. 13**
- 7. 16**

aliter filios parit, quot fideles per undam baptisma-
 vis & gratiā spiritus sancti regenerat. **N**orandū autē,
 quod mulier primū à finibus suis egressa, post domi-
 niu clamasse dicitur, quia nisi ecclesia prius pristinos
 errores anathematizasset, ad notitiā dei puenire non
 posset. **O**rdo namq; necessarius exposcit, ut prius ui-
 tijs & criminibus abrenunciet, q̄ uirtutes accipere de-
 siderat, ut **Psalmista**: **Q**uis est homo qui uult uitā dili- **Psalm. 33.**
 gere & uidere dies bonos, q̄ prohibeat linguā suam à
 malo, & labia eius ne loquātur dolum. **D**eclinet autē
 à malo, et faciat bonum: inquirat pacem, et sequatur
 eam. **S**ed qd clamat audiamus: **M**iserere mei **do**
mine fili David. In quibus uerbis, breuiter quidē,
 sed pleniter catholicam fidem comprehendit. Nam
 sic deum credidit, ut hominem non negaret: sic ho-
 minē confiteretur, ut eundem uerum deum credat. **V**e-
 rum enim deum credidit, cū dixit, [**M**iserere mei.]
Veram hominem, cū adiunxit: [**f**ili **D**avid.] **F**ilium
 David uocat, q̄ de stripe **D**avid saluator noster car-
 nem assumpsit, dicente **A**postolo: **Q**ui factus est ei ex
 semine **D**avid secundum carnem. **E**t propheta, **E**cce **Roma. 1.**
 dies ueniunt, dicit dñs, & suscitabo **D**avid germē iu- **Ierem. 23.**
 stem, & regnabit rex, & sapiens erit. **C**um enim ma-
 ter pro filia dominum supplicauit, dicēs: **F**ilia mea
q̄ dæmonio ueratur, manifestauit quia illi qui pri-
 us ex gentibus crediderunt, pro liberatione eorum,
 qui adhuc in errore detinebantur, preces ad dominū
 fuderunt. **S**icut enim superius diximus, mater ecclesi-
 am significauit, filia quoq; eius unamquamq; pecca-
 tricem præfigurauit animā. **Q**uæ male à dæmonio
 ueratur, quando in integro corpore uitijs & crimi-
 nibus subiacer, qualia sunt adulterium, furtum, homi-

cidium, rapina, sacrilegiū, & his similia. Rogauit ergo mater pro filia, quia ecclesia pro correctione eorum, qui peccatis & uitijs subiacēt, solícite inuigilat, aliquñ suadendo, aliquando exhortando, aliquando etiam acriter increpando, aliquñ orationis opem impendendo.

Nec solū magistri sibi subiectis correctionem impendere debēt, sed etiam orationē, ut quos non possunt sermonibus corrigere, saltem orationibus possint iuuare, uelut faciebat **Apostolus**, qui quorundam discipulorum lapsus, suum repurans, dicebat: **Quis infirmatur, & ego non infirmor? Et iterum: Filii, quos iterum parturio, donec formetur Christus in uobis.**

2. Corin. 11.
Sala. 4.

Qui non respondit ei uerbum. Non est hoc ex supercilio scribarum & pharisæorū, quod dñs mulieri clamanti non respōdit, sed uarias ob causas ei primum respondere distulit, cui post modū non solū responsum dedit, sed etiam hoc quod petebat benigne tribuit. **Primo**, ut cōstantia mulieris probaretur, utrū in prece pseueraret, an nō. **Secūdo**, ut occasione non credendi Iudæis auferret, ne forte dicerēt: Christus nobis promissus est, & iste gētes docet, gentes curat, & ideo nolū credere in ipsum. **Tertio**, ut animos discipulorum ad misericordiam puocaret. Sed absit, ut absq; misericordia eos fuisse credamus, qui cū autore misericordiæ gradiebant. Quorū animos ad misericordiam cōmotos euāgelista manifestat, cum subiūxit: **Et accedentes discipuli rogabant eum.** Rogauerunt eum tunc discipuli pro muliere Chana nitide, postea uero pro ecclesia ex gentibus uocata, qui non solū usq; ad mortem se tradiderunt, sed etiam orationibus eam dño cōmendauerunt (sicut **Paulus Apostolus** quosdam discipulos relinquens, dicebat:

Cōmendo uos deo & uerbo ipsius) dicentes: **Dimitte eam.** Quod est dicere, **Dimitte pctā & dona uirtutes.** Quia clamat post nos. Mulier post apostolos clamaui, quia ecclesia non solū eorum doctrinā diligit, sed etiam actiones imitatur. Post apostolos autē clamare, est illorum uestigia sequi. **Ipse autē respōdens ait: Non sum missus nisi ad oves quæ perierunt domus Israel.** Quæritur autē quare dicat, non sum missus nisi ad oves quæ perierunt domus Israel, cum alibi dixisse legatur: Et alias oves habeo, quæ non sunt ex hoc ouili, & illas oportet me adducere, & uocem meam audient, & fiet unū ouile & unus pastor. Ad qd dicendū, qd de presentia sua corporali dixit: qm̄ neminem gentium per semetipsum docuisse legitur, exceptis duobus diebus in Samaria, ut occasione nō credendi (sicut supra dictum est) Iudæis auferret. Tamen cum inter Iudæos ambularet, doceret, signa faceret, salutem gentiū futurā prædicabat, dicens: Et alias oves habeo, quæ nō sunt ex hoc ouili. Et alibi: Malos male perdet, & uineam suam locabit alijs agricolis. Et ideo qui prius dicebat, in uiam gentium ne abieritis, & in ciuitates Samaritanorum ne introieritis, postea dixit: Euntes in mundū uniuersum, prædicate euangelium omni creaturæ. Quod impletū est post eius ascensionē, ad apostolorū prædicationē. Quod ergo nō fecit corporaliter, post resurrectionē per discipulos adimpleuit spiritualiter. Sed illud prætermittendū non est, qre dixerit, non sum missus nisi ad oves quæ perierunt, cum hi qui perierunt, potius in hædorum, q̄ in ouilū numero computentur. Ad quod dicēdum, qd quos perditos suo merito dñs inuenit, eos oves gratiæ sug

Matth. 28

Matth. 10

Marc. 16

1. Petri 2

esse fecit, de quibus per apostolum Petrum dicitur: Eratis sicut oves errantes, sed conuersi estis nunc ad pastorem & episcopum animarum uestrarum. In quo errore se nouerat, qui dicebat: Erui sicut ouis quae perijt.

Psalm. 115

At illa mulier, quae antea conditiata fuerat, nec audita, postquam discipulos pro se rogantes audiuit, tandem resumpta fiducia ad deum uenit, & adorauit eum, dicens: **Domine, adiuua me.** Quae enim salutem requirebat, de potestate non dubitabat. Qui respondens ait: **Non est bonum sumere panem filiorum, & mittere canibus.** Filij quondam Iudaei fuerunt, de quibus a domino per Moysen Pharaoni dictum est: Dimitte filium meum Israel primogenitum. Canes uero gentiles, propter spurcitiam idololatriae. Canis quoque in scripturis uarias significationes habet. Aliquando pro malo, aliquando ponitur pro bono. Bonos doctores significat, sicut per Psalmistam dicitur: **Lingua canum tuorum ex inimicis ab ipso.** Malos, de quibus per Isaiam dicitur: **Caues muti, non ualentes latrare.** Aliquos haereticos, sicut Apostolus ait: **Uidete canes, uidete malos operarios, uidete concisionem.** Aliquando peccatorem falsumque catholicum, mala sua iterantem, sicut Salomon ait: **Sicut canis reuertitur ad uomitum suum, sic stultus ad stultitiam suam.** Aliquando Iudaeos, sicut per Psalmistam dicitur: **Circum dederunt me canes multi.** Aliquando gentiles, sicut in hoc loco, ut supra dictum est. [Non est bonum sumere panem filiorum, & mittere canibus.] Ac si diceret: **Non est bonum, ut doctrinae panis a filiis, .i. a Iudaeis, qui ab initio deum coluerunt & adorauerunt, subtrahatur, & uobis gentibus, qui multis spurcitijs & idolis deseruistis, detur.** Quod prudenter mulier intelligens, taliter se habuit.

Exodi. 4

Psalm. 67

1. Cor. 10

Philipp. 3

Proph. 26

Psalm. 21

milians, dixit: Etiā domine. Ac si diceret: Scio dñe
 & credo, quia ita est, non enim sumus digni post ido-
 lorum culturam, panem filiorum accipere: sed quia
 in mundum dignatus es venire, extende sinū mise-
 ricordie tue usq; ad colligēdas gentes, ut in quibus
 abundavit peccatum, superabundet gratia tua, fiatq;
 per misericordiam tuam possibile, quod per nostrū
 meritū est impossibile. Ham ⁊ catelli edunt de
micis, quæ cadūt de mensa dominorum suo-
rum. ut qui magna capere non possumus, saltem de
 minimis & superfluis pascamur, scilicet q̄ non sumus
 digni mensæ filiorū participari, saltem de micis, quæ
 cadunt de mēsa dominorū suorum, nutriamur, Men-
sa autem in hoc loco scripturam sacrā significat, quæ
 pro capacitate auditorū uarios habet cibos & appa-
 ratus uerborum, panem uitæ nobis ministrans, de
 qua per prophetam dicit: Parasti in conspectu meo
mensam, aduersus eos qui tribulant me. Mica uero,
 quæ interior pars panis est, spiritualem intelligentiā
 in scripturis designat. Catelli ergo edūt de micis, quæ
 cadunt de mensa dominorum suorum, quando gen-
 tiles conuersi, apud semetipsos spirituale intelligē-
 tiam requirunt, quam iudæi accipere noluerūt. Quod
 dñs intelligere prudentem mulierē conspiciens, res-
 pondit illi: O mulier magna est fides tua, fiat
tibi sicut vis. Et sanata est filia illius ex illa
hora. Vbi considerādum, quia ad petitionē matris
 filia illius à demōnio liberata est, ut intelligamus, quæ
 paruuli in baptismo q̄ loqui nō possunt, fide parētū
 ab originali peccō per baptismū soluunt. Huius hq; fi-
 dē, sicut ceterionis, dñs admiratus ē, cui dixit: Amē
dico uobis, nō inueni tantam fidē in Israel.

Roma. 2.

Psalm. 22.

Et ideo quia fidem habuit hæc mulier, statim effectum sanctitatis filia consecuta est. Tres namque uirtutes principales in uerbis siue operibus huius mulieris cognoscimus, fidem, constantiam, atque humilitatem. Fidem habuit, quia cum esset gentilis, salutem filiae suae à domino se impetrare posse non dubitauit. Constantiam, quia cum esset repudiata, tandem in prece perseverauit, quousque quod petebat acciperet. Humilitatem, quia cum à domino canibus esset comparata, ipsa de se humiliter sentiens, catellis se coequauit. Imitemur ergo & nos hanc mulierem, quae prima de gentibus credendo, mater nostra in fide effecta est, qui ex gentilitate uenimus. Habeamus fidem, ut unum deum credentes, quicquid iuste ab eo petimus, nos impetrare posse credamus, iuxta promissionem illius dicentis: Amen dico uobis, quicquid orantes petitis, credite quia accipietis, & fiet uobis. Et iterum: Si habueritis fidem sicut granum sinapis, diceretis huic mōti, trāsi hinc, & trāsiret. Iustus enim (ut ait scriptura) ex fide uiuit, & sine fide impossibile est placere deo. Habeamus constantiam, ut si diuina dispensatio preces nostras tardius ex audierit, tam diu preces precibus iungamus, quousque hoc quod petimus impetremus, dicentes ei cum Psalmista: Dirige me in ueritate tua & doce me, quia tu es deus saluator meus, & te sustinui tota die. Sicut enim paterfamilias dormit, & tamen si nostris precibus excitatus responderit, nolite mihi molesti esse, iam ostium meum clausum est, & pueri mei mecum sunt in cubili, non possum surgere & dare uobis: si ita me instantissime nos uiderit petentes, & si non dederit surgens eo quod amicus noster sit, propter importunitatem tamen surget, & dabit nobis quotquot habet.

Marci. ii.

Matth. 17

Habac. 2

Job. 11

Psalm. 24

hemus necessarios. Iubetur enim in prece persistere, qui uult accipere, usq; ad cornu altaris, id est, usq; ad fidem, dicente Psalmista: **Constituite diem solennē in condensis usq; ad cornu altaris.** Et si ad impetrandum quod petimus, nos idoneos esse non sentimus, spiritualium fratrum orationes ad adiutorium quaramus, ut sicut ista mulier, apostolis pro se interuenientibus, quod precebat promeruit, ita nos cōmuni- bus precibus magis quā proprijs & singularibus adiuuari credamus. **Habeamus humilitatem**, ut alijs de nobis maiora existimātib; nos minimos iudicemus, in exemplo huius mulieris **Chananitidis**, quæ a domino canibus comparata, ipsa se catellis cōparauit. Hanc humilitatem habebat in corde, qui despectus ab alijs dicebat: **Ludā & uilior fiam plus quā factus sum, & ero humilis in oculis meis.** **Hinc etem sapiens dixit: Quāto magnus es, humilia te in omnibus, & coram deo inuenies gratiam.** Iam superius p filiam huius mulieris, unamquāq; animam peccatricem significari diximus. **Quamuis nec anima sine carne, nec caro sine anima peccare possit, tamē sunt quedam uitia quæ specialiter ad carnem, quædam uero ad animā pertinere uidētur.** **Furtum** quippe, adulterium, homicidium, fornicatio, ebrietates, sacrilegiū, & his similia ad carnem pertinent: at uero, inuidia, ira, superbia, odium, rancor, dolus, uana gloria, simulatio, & his similia ad animam. Siue ergo animam, siue carnem contigerit in his uitijs commaculari, a finibus suis egrediatur, id est, præterita peccata damnando postponat, carnis desideria mortificet, uolūtates pprias frangat, ieiunijs, uigilijs, eleemosynis & orationibus insistat, & tandiu in prece perseueret, quoad

Psalm. 117

2. Reg. 6
Ecci. 3

usq; à domino cū muliere Chananaea audire mercatur: Dagna ē fides tua. fiat tibi sicut vis. Sed illud non est præmittendum, quod mulier hæc p filia rogans, quintodecimo miraculo intröducitur. Numerus em̄ iste sacramentis ecclesiæ arridet, propter mysterium hebdomadis & ogdoadis: cōstat uero ex septem & octo. Nam quartodecimo die post egressionē de Aegypto, populus Israeliticus pascha iussus est celebrare. Quindecim cantica graduum in psalterio legimus, quæ sunt ab, Ad dominum cū tribularer, usq; Ecce nunc benedicite dominum. Quindecim anni Iezechiæ ad uiram sunt adiuncti. Quindecim diebus Paulus cum Petro se māsisse testatur, conferens euangelium quod prædicaturus erat gentibus, ne forte in uacuum curreret aut cucurrisset. Septem ergo ad dona septem spiritus sancti pertinent, octo ad resurrectionem. Et quia ecclesia per sepriformem gratiam spiritus sancti illuminata, didicit resurrectionē credere, sperare & amare, recte quinto decimo loco pro filia rogatura introducit. Et quia ecclesia zelo diuini amoris accensa, præsentem uitā didicit contemnere & æternam diligere, recte Chananaea dicitur. Chana quippe, zelus interpretatur.

psalm. 119
psalm. 133

FERIA SECVNDA
da post Reminiscere. Iohannis VIII.

In illo tēpore: Dixit Iesus turbis Iudeorum: Ego uado, & quæretis me, Et rel,